

DE KAT VAN DE PRESIDENT

© 2017 G. Odisharia/ Uitgeverij U2pi

Titel: De kat van de president

Auteur: Guram Odisharia

Vertaling: Artchil Djavakhadze

Redactie: Tineke en Hans Hagen

Omslagillustraties: David Chichua en Thea Shamugiya

Uitgever Nederland:

Uitgeverij U2pi BV, Den Haag

Website uitgever: www.jouwboek.nl

ISBN: 978-90-8759-723-8

NUR: 302

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Guram Odisharia

De kat van de president

Roman

De kat van de president

1

Het was de tijd van het jaar waarin de apenboom bloeit.

Het was dus mei.

Tegelijk met de Braziliaanse apenboom begonnen ook de annona en de pomerans te bloeien, evenals de tulpenboom.

En natuurlijk ook de meidoorn. Alhoewel de meidoorn zijn knoppen ook wel eens wat later toont.

Maar die mei verliep afwijkend ... hoewel misschien niet echt anders dan alle andere eerdere maanden mei, maar mensen houden die herinnering niet vast – zij vergeten hoe de vorige mei was tot het weer mei wordt.

Maar we zullen de meidoorn verder met rust laten. Stel je het eens voor: zelfs de zeepboom en de philadelphus stonden in bloei, hoewel ze normaal tot juni of juli hadden moeten wachten.

Maar die meimaand was echt bijzonder ... in de Botanische Tuin van Soechoemi.

Het leek wel het werk van goochelaars.

Het schildzaad en de cosmea, die doorgaans het hele jaar door bloeien, waren in die mei helemaal gek geworden – met een letterlijke explosie van bloemen die de toeristen bedwelmde.

Zo was het.

Kort gezegd, dat jaar trok de mei weer zijn bekende trukendoos open. En hij ... Hij zat daar rustig, zonder een woord te zeggen, en bleef naar de bloemen van de amarant staren die op de grond waren gevallen, helderrood, zoals kleine luchtballonnetjes of een sierketting van bloemen, waarop de camera is ingezoomd.

In de tuin waren al tekenen te zien dat het middag werd, maar in de

blaadjes kon je nog steeds het voorzichtige geritsel horen van een jonge ochtend die een goede nachtrust had gehad.

En het gekwetter van de vogels idem.

‘Hoeveel mensen zijn zich niet bewust van het bestaan van de amarant’, dacht hij bedroefd, ‘en hoe jammer dat ze dat niet weten ... Hoewel dat ook wel weer leuk is.’

Die dag had de amarant een bijzonder scherpe geur.

‘Een sterke geur ... Dat betekent dat we straks een regenbuitje krijgen,’ bedacht hij zich verder.

Hij droeg een witte laboratoriumjas, net als alle anderen. Ze waren bijeen voor een vergadering van de Academische Raad. Er waren in totaal 22 mensen, inclusief de genodigden.

De lezing werd door een senior wetenschappelijk onderzoeker van het Onderzoeksinstituut voor Thee en Subtropische planten gehouden. De spreker was van de ‘citroen-groep’, en dit keer sprak hij over de vorstbestendige soorten van de citroenplant. Hij was een typische wetenschapper: brildragend, kaal, kalm - in één woord, de incarnatie van orde en fatsoen, een trouwe echtgenoot en een goed gezinsman, een modelburger en patriot.

Een half uur was verstreken. En hij had nog heel veel tijd nodig om zijn speech af te ronden.

Michail, Michail Temoerovitsj (degene die de amarant bewonderde) had deze bijeenkomst per se in de buitenlucht willen houden. Hij had een lange tafel laten plaatsen in de schaduw van een pecanootboom waarvan de bladeren verweven met die van een palm een afdakje vormden.

Hij hield van het schaduwgroen van de Botanische Tuin, met een briesje van zee en de zon die door het loof heen schijnt, getemperd door een blauwgroene verfrissende wind.

Hij nam een slokje thee. Lekker. Over het algemeen gaf hij de voorkeur aan thee zonder suiker, maar die dag had hij een schepje suiker genomen.

De suiker kwam uit Cuba. Rietsuiker. Wit. Witter dan wit. Misschien was dat de reden dat hij de suiker erin had gedaan, dat het uit Cuba

kwam. Ja, hij had zijn redenen daarvoor.

Hij dronk zijn thee en luisterde intussen naar de geluiden uit de tuin en tegelijk naar de spreker.

Toen de spreker van de vorstbestendige ‘citroen-groep’ klaar was, werd het stil, zodat alleen de geluiden uit de tuin nog hoorbaar waren. Er ging een minuut voorbij, en nog één ...

Iedereen keek naar hem. Wat zou de baas gaan zeggen?

En hij zei:

‘Een prima verhaal, gewaardeerde collega’s ... Maar ik kan niet nalaten om op te merken dat, terwijl u met uw wetenschappelijke argumentatie bezig was, daar in die boom, links op die tak, bepaalde ontwikkelingen gaande waren. Een mannetjeslijster dook naar beneden op een vrouwtjeslijster, en wel driemaal ... En al drie keer met succes ... Daarom vielen er af en toe veren op ons hoofd, gewaardeerde collega’s ...’

De wind blies deze woorden door de tuin, als waren het zaden van een exotische plant.

En op dat moment klonk een schaterlach van de leden van de Wetenschappelijke Raad en de genodigden, die tot hoog in de hemel reikte. En omdat de meerderheid van degenen die in de schaduw van de pecannoot- en de palmbomen zaten vrouwen waren, klonk het schateren van de vrouwen aangenamer, luider en overweldigender dan de bulderende lach van de mannen. Hoewel dat waarschijnlijk niet de enige reden was.

De zuivere zilveren stem van één van de vrouwen stak die mei boven alle anderen uit.

De magische kracht van haar heldere rinkelende lach overtrof het geluid van alle anderen samen.

Deze lach was afkomstig van een vrouw die brutaal de wereld inkeek. ‘Een van haar voorouders moet een rover zijn geweest,’ had hij al eens eerder gedacht.

Ja, ja, dat was het: agressief teder en teder agressief, zo was deze schoonheid van middelbare leeftijd (nou ja, wat is daar nog aan toe te voegen? Daar kunt u zichzelf wel een voorstelling van maken).

Toen de vrolijkheid wat was geluwd, zag iedereen de lijster met verfrommelde veren op de tak van de pecannootboom zitten. Het vrouwtje was nergens te bekennen, maar niemand twijfelde eraan dat hij en hij alleen de lijster was, die net daarvoor de bladeren van de pecannootboom drie keer hard had doen schudden, wat door niemand, op één persoon na, was opgemerkt.

Kortom, pas na zijn woorden begreep iedereen wat er in de tuin was gepasseerd, alsof iemand plotseling een liedje uit de kindertijd laat horen.

De bladeren van de pecannootboom ritselden ironisch.

Die dag was er nergens in de stad plaats of tijd voor verdriet.

Ja, het was precies het moment dat in de Botanische Tuin de apenboom bloeide.

En veel mensen, heel veel mensen, wisten niets van de amarant, en evenmin van de kat van John Fitzgerald Kennedy ... Echter, ook hij zelf had toen nog geen weet van deze kat. Een verre voorouder van overgrootvaderskant liet een klagend gepiep horen en hij likte met zijn roze tong aan het mysterie van de feestelijk met sterren bestrooide hemel van Soechoemi.

En daarbij – toen had hij zijn wetenschappelijk onderzoek nog niet voltooid, dat later gepubliceerd zou worden als een aparte uitgave onder de titel ‘De lijster is een zangvogel’.

En verder ...

Wat het belangrijkste is, de oorlog in Abchazië was nog ver weg, en tegelijk ook heel dichtbij – slechts een paar decennia en een paar seconden ...

De kat van de president

In de jaren '80 van de vorige eeuw, dertig jaar na de dood van Stalin, brak in de Sovjet-Unie plotseling een al lang verwachte politieke en sociale onrust uit. Het land had in de Tweede Wereldoorlog het fascisme verslagen ten koste van levens van twintig miljoen van zijn inwoners. Het besloeg een gebied ter grootte van een zesde deel van de planeet.

Zijn gigantische stalen karkas kon niet meer bij elkaar worden gehouden door vakkundig vervaardigde en verfraaide vijfhoekige symbolen met de tekst 'Kwaliteitsmerk' in het Russisch.

Noch door prachtige militaire parades ...

Noch door plechtige verklaringen, redevoeringen, beloften ...

Noch door de inspanningen van de KGB achter de schermen ...

Zo werd alles afgewikkeld ... de ondermijning van de fundamenten van New Babylon.

Ik herinner me nog goed dat sommige Sovjetburgers hadden gezegd dat zelfs als alle andere redenen buiten beschouwing werden gelaten, de Sovjet-Unie alleen al uit elkaar moest vallen omdat dat het land gebaseerd was op het bloed van onschuldige kinderen: Aleksej Romanov en zijn zussen. En niet alleen op hun bloed - op het bloed van vele andere kinderen evenzeer.

Dit bleek inderdaad zo te zijn.

Daarover en ook over veel meer is al menigmaal gesproken. Ook in de toekomst zullen veel beschouwingen hieraan worden gewijd.

Kortom, in het communistische thuisland brak een nieuw en 'ander' tijdperk aan, een stormachtige ontwikkeling van groei, bloei, en tot verdere wasdom komen, leidend tot een onafwendbare apotheose.

De Communistische Partij, die een genie die de weg kwijt was als 'eer en geweten van ons tijdperk' aanduidde, benoemde en ontsloeg de leiders van de socialistische republieken van de Sovjet-Unie, evenals de leiders van de Autonome Socialistische Sovjetrepublieken.

Het spreekt vanzelf dat Abchazië geen uitzondering vormde. Vanaf de begrafenis van Stalin bij de muur van het Kremlin tot aan de

ontmanteling van de Sovjet-Unie, waren vele eerste secretarissen elkaar opgevolgd. En elke 'eerste secretaris' heeft zijn stempel op het leven in Abchaziëgedrukt.

Maar één van hen stak er bovenuit: Michail Bghazjba, Michail Temoerovitsj.

Bghazjba was actief tijdens het bewind van Chroesjtsjov en zijn bewind werd mede bepaald door de geest van de tijd. Maar waar andere leiders op de klassieke manier de zelfingenomen modelleider uithingen, nauwgezet de partijdiscipline volgend, deed Bghazjba niet eens een poging daartoe. Hij leefde volgens zijn eigen regels, die voor veel anderen volledig onnavolgbaar waren.

Net als Chroesjtsjov kende ook hij de beperkingen typerend voor de stalen Stalinperiode, maar, alsof het zo bepaald werd door moeilijk te doorgronden natuurwetten, creëerde hij daarmee een charismatisch beeld van de leider. Daarin smolten op een perfecte manier de tijdgeest en de persoon Michail Bghazjba samen. Dat moest dan natuurlijk wel een bijzonder en uniek getalenteerd persoon zijn.

Inderdaad, alsof het zo is voorbestemd, kunnen een bepaald tijdssegment en een daartoe specifiek bestemd individu elkaar treffen. Precies zo ontmoetten het Abchazië van de tweede helft van de twintigste eeuw en Bghazjba elkaar. Michail Bghazjba. Michail Temoerovitsj.

Hij werd altijd 'Michail Temoerovitsj' genoemd. En alleen onder deze naam, om precies te zeggen, met de samenvoeging van zijn voor naam en die van zijn vader – 'Michailtemoerovitsj' wordt hij herinnerd door degenen die hem persoonlijk hebben gekend en van wie er nog maar een paar in leven zijn, dus mensen van wie het grootste deel van familie, vrienden en bekenden al is weggefallen.

Het Russische achtervoegsel '-itsj', dat 'de zoon van' betekent, werd in het openbaar bestuur van Abchazië algemeen erkend, net als in het hele Sovjet-bureaucratische rijk. Jongens van 19 of 20 jaar oud in de Komsomol - de Communistische jongerenorganisatie - spraken elkaar ook zo aan: David Nikiforovitsj, Vladimir Doermisjchanovitsj of Georgi Vladimirovitsj ...

Als je eraan terugdenkt, krijg je vanzelf een droevig-ironische

glimlach op je gezicht: jongens die het speldje met het portret van Lenin droegen en elkaar plichtsgetrouw aanspraken bij naam en vadersnaam in Russische stijl met 'itsj' aan het eind, die dat hadden geleerd samen met het knopen van hun rode das en het scheren van hun baard ... en verder, hoe ze met veel omhaal van woorden toosten uitbrachten, overgenomen van ervaren partijfunctionarissen. Zo 'groeiden' ze om in de toekomst de 'hoge en leuke' topfuncties te verwerven. Als commando's werden ze getraind en klaargestoomd om de toekomst onder controle te houden - snel en adequaat.

Aan het eind van de jaren '60, in de periode waarin de idylle van het communistische kapitalisme bloeide, verscheen in de Sovjet-Unie een nieuwe generatie op het toneel die zich snel begon te ontwikkelen - één in tweeën verdeelde generatie - de ene van dromers en de andere van pragmatici: lyrische romantici en liefhebbers van luxe ... In die tijd was alles anders, er klonk in heel Abchazië de voornaam, de achternaam en de vadersnaam van één man: Michail Temoerovitsj Bghazjba.

Men gebruikte de uitgang 'itsj', maar iedereen die ik de naam 'Michail Temoerovitsj' hoorde uitspreken, deed dat met een speciale welluidendheid waarbij ze helemaal gingen stralen. Voor degenen die hem goed kenden, klonk 'Michailtemoerovitsj' altijd als een enkel woord en niet als zijn eigen naam en vadersnaam.

En ik zal het ook proberen om hem in dit boek 'Michailtemoerovitsj' te noemen - met één naam, die ik hier steeds zal gebruiken zoals zijn vrienden en collega's dat deden, in plaats van wat voor Georgiërs gebruikelijk is - 'Batono (meneer) Michail', 'Micho', 'Micha', of gewoon 'Misha'; ik realiseer me daarbij dat deze 'itsj' in het Georgisch een ongebruikelijke uitgang is die uiteindelijk samen met het communisme door het politieke tij volledig is verdwenen ... Ondanks dit alles, zal ik het proberen.

Het lijkt erop dat het mij al gelukt is. Luister maar eens, klinkt mijn 'Michailtemoerovitsj' niet anders dan het officiële bureaucratische 'Michail Temoerovitsj'?

Natuurlijk klinkt het anders. Je hoeft alleen maar te luisteren - en

dan ...

Hij beschouwde al zijn landgenoten als vrienden. Hij zou zelfs over een onbekende nog zeggen dat het zijn vriend is.

Hij was meer dan tien jaar de eerste secretaris van het Regionale Abchazische Comité, vervolgens werkte hij bij verschillende wetenschappelijke onderzoeksinstellingen; hij was een geneticus (en nee, ik ben niet zijn overlijdensbericht aan het schrijven).

Hij sprak met een van zijn vrienden over Alfred Nobel, alsof Nobel zijn bloedverwant was (ik kom hier later op terug. Op dit moment zal ik ermee volstaan dat hij weg was van Nobel, maar vooral van zijn prijs).

Met de Japanse miljardair Tadao Kashio, die net zo onvermoeibaar was als hij zelf, tekende hij uiterst bijzondere contracten (daarover later meer).

In de stad Pitsoenda, in Abchazië, zocht hij naar het graf van Aristoteles ... (laten we daar een andere keer over praten).

Enzovoort ...

Met zijn bliksemcarrière wist hij het reeds versnelde tempo van de 20e eeuw nog te overtreffen.

Hij was een man van de wereld en niet iemand met een 9-tot-5-mentaliteit. En hij was nog veel meer ...

Gagarin's kreet 'Daar gaan we!' toen hij als eerste mens de ruimte inging, en de eerste stappen van Armstrong op de maan als vertegenwoordiger van de hele mensheid: Amerikanen of Russen, Nigerianen of Maleisiërs ... wereldevolutie of -revolutie - dit alles had hij in zich opgenomen.

En waarschijnlijk was het in de eerste plaats een deel van zichzelf, want in een tijdperk waarin men minder oog had voor de mens en op zoek ging naar levende wezens in andere sterrenstelsels, zag hij de mens op aarde en behandelde hem met respect (nee, dit zeg ik niet om hem te behagen).

Trouwens, hij kende Gagarin en Armstrong ook persoonlijk. Met hen beiden had hij een 'broederschapsdronk' gedaan met wijn uit een drinkhoorn.

Terwijl vandaag de dag een Amerikaans visum voor mijn landgenoten, die verspreid over de hele planeet op zoek zijn naar werk, veel meer betekent dan alle oude en nieuwe Amerikaanse poëzie tezamen, herinner ik me uit mijn jeugd, dat ik samen met mijn vrienden op zoek was en wij ons onderdompelden in het lezen van gedichten van Amerikaanse dichters (en ook anderen), nog net voordat ze onder de censuur kwamen te vallen.

Het verre Amerika wist ons op diverse manieren te bereiken! Zo hoorde mijn generatie het nieuws over Vietnam, over Hiroshima en Nagasaki, steden die na de atoombom in 1945 meer associaties oproepen met Amerika dan met Japan; en ook de Cubaanse crisis, de Amerikaanse muziek, hamburgers, president Kennedy ...

Amerika kwam nog dichterbij in de haven van Soechoemi waar we van buitenlandse zeelieden spijkerbroeken kochten, kauwgom, langspeelplaten en cassettebandjes van rockgroep 'Chicago', Elvis Presley, de vlag van de Verenigde Staten van Amerika met de 'Sterren en Strepen', een bebaarde Hemingway met zijn bokkers en jagers, Coca-Cola, de 'Voice of America' – in de tijd dat buitenlandse schepen soms maar voor een paar uur met gesloten patrijspoorten in onze haven afgemeerd lagen ...

En we waren in afwachting van Amerika, ondanks alle communistische propaganda.

Een van de eerste stappen van Amerika in het communistische Abchazië was een Pepsi Cola fabriek. Het bedrijf vestigde zich in het district Goelripsji. De stad Soechoemi, die altijd gastvrij Amerikaanse zeelui had ontvangen, had de productie van dit bedrijf naar zich toe willen trekken.

Ik herinner me hoe de bewoners van Goelripsji zich hier kwaad over maakten. Volgens hen was het een schaamteloze onrechtvaardigheid (niet zomaar een onrechtvaardigheid, maar een schaamteloze onrechtvaardigheid).

Maar toen Michail Temoerovitsj verklaarde:

'Pepsi Cola maakt deel uit van Goelripsji, net als het psychiatrisch ziekenhuis dat daar staat. Als wij Pepsi Cola willen hebben, moet

deze psychiatrische instelling ook onder Soechoemi vallen.’
... viel de bevolking van Soechoemi stil. En dus bleef de Amerikaanse Pepsifabriek in Goelripsji.

Hij voegde er nog aan toe:

‘Trouwens, Pepsi heeft de smaak van Amerika.’

En zo kwam de Amerikaanse smaak Abchazië binnen.

Zelf bezocht Michail Temoerovitsj de Verenigde Staten meerdere malen.

Op een keer, toen hij nog maar net terug was, vertelde hij ons verdrietig:

‘Amerika, jongens, is alleen maar een sterk ontwikkelde Sovjet-Unie, en niets meer dan dat.’

Vervolgens voegde hij er nog verdrietiger aan toe:

‘Verlang niet naar Amerika ... Ik begrijp niets van Amerika, ik weet zelfs niet waar het ligt ... Soms lijkt het wel, mijn beste vrienden, dat Amerika ergens ver in Amerika ligt’

Door mijn fotografische geheugen staat dit moment me nog heel helder voor de geest. We zaten aan tafel – wij, de studenten en hij, een man van mijn vaders leeftijd. Hij hield een glas Isabellawijn in zijn hand. De Isabelladruiven waren geplukt en geperst in zijn geboortedorp, het kleine Abchazische dorpje Gup (district Otsjamsjire).

Ja, hij was weliswaar geboren in Gup, maar toch was Michail Temoerovitsj een ‘Soechoemiër’ in hart en nieren. In deze stad had, zoals hij zelf verklaarde, het grote mysterie plaatsgevonden, zoals hij het uitdrukte - de ‘Soechoemisatie’ van zijn ziel.

En precies daarover, over zijn ‘gesoechoemiseerde’ ziel, bereikten mij de afgelopen jaren duizenden verhalen van mensen die toentertijd in Soechoemi woonden: Abchaziërs, Georgiërs, Armeniërs, Grieken, Russen, Oekraïners, Esten, Duitsers ... Moet ik nog doorgaan?

Die verhalen werden mij verteld in Soechoemi, Tbilisi, Moskou, Istanbul, Sotsji, Sint-Petersburg, Nalstjik, Athene ... Hier laat ik het bij.

Een van mijn respondenten zei: ‘iedereen heeft zijn eigen relatie met God; iedereen leest de Bijbel en maakt daar zijn eigen versie van. Wat

jammer dat je Michail Temoerovitsj niet heel goed hebt gekend. Had je hem goed gekend, dan zou je ook zijn bijbel kennen.'

En ik ging op zoek naar zijn bijbel.

En al snel besepte ik dat ik zijn bijbel niet kon vinden, als ik ook zijn koran niet vond, en zijn boeddhisme, zijn liedjes over Krishna, zijn eigen psalmen ...

En een tweede respondent zei: 'Je zit hier maar wat te krabbelen, maar waarom schrijf je niet iets over Michail Temoerovitsj? Kom je niet uit Soechoemi? Iedereen zou hem moeten kennen. Ik heb geen idee wat er allemaal gebeurt. Wij hebben de wereld zo veel goeds te bieden: satsivi - walnotensaus, adzjika - scherpe kruiderij, chatsja-poeri - kaasbrood, elardzji - maïspap met kaas, tsjatsja - druivenwodka, witte of rode wijn - en de wereld weet er niets van. De wereld weet ook niets van Michail Temoerovitsj of Koekoer-thee, of Vianor Pandzjovitsj, of restaurant 'Amra', of de 'Brechalovka' ... Ze weten niets van ons. Al met al begrijp ik niet wat er gaande is. Jij bent toch een inwoner van Soechoemi? Verbaast je dat dan niet? Jij weet wie hij was. Michail Temoerovitsj ... Hij was ...'

En daarna verzonk hij in gedachten, verzonk in gedachten en viel stil.

Wie was hij - Michail Temoerovitsj?

Tientallen, honderden, mensen hebben hun herinneringen aan hem met mij gedeeld.

Tegen de tijd dat de 130e mij had gevonden en over hem had verteld, was ik er eindelijk van overtuigd dat Michail Temoerovitsj inderdaad de belangrijkste held van Soechoemi, de hoofdpersoon van de mythologie over de stad Soechoemi was geworden ... Als ik mijn ogen dicht doe, zie ik hem zo voor me, zelfs nu: in een koffiebar, of in een restaurant of in een café, zittend in een kring van vrienden ... Achter hem - het gladde oppervlak van de haven van Soechoemi, vol met witte schepen ... Het is zomer, een zonnige dag. Je zou denken dat het heet zou moeten zijn, maar hier is het koel - er waait een bries uit de Zwarte Zee ...

En dus besloot ik om een boek over Michail Temoerovitsj te schrijven - 'De kat van president John Fitzgerald Kennedy' ('De kat van de president' is de afgekorte naam van het boek). Echter, denkt u niet dat dit boek eigenlijk over Kennedy en zijn kat gaat ...

En dus begin ik te schrijven, en u, hoop ik, te lezen.

U kent, waarschijnlijk, het verhaal dat op een sprookje lijkt, maar toch echt gebeurd is. Er was eens een volk dat naar buitenlandse oorden verdreven was. Het bewaarde zijn schrift – als volgt: ieder gezin van het volk kreeg als taak om hun brood te bakken in de vorm van een letter van hun schrift. Zo bewaarde dit volk in het buitenland zijn eigen alfabet en eigen taal. Met dit alfabet werden ze gevoed, met het brood van dit alfabet groeiden de kinderen op, voor wie de wereld met hun eigen moedertaal begon. Met dit 'alfabet' begroeven ze de doden en vierden ze hun bruiloften. Of het verdriet of vreugde was, elk gezin bracht het thuis gebakken brood in de vorm van de bepaalde letter mee. Zo kwam het hele alfabet op tafel bijeen, en dat werd dan genoten samen met hun heilige wijn ...

Een taal die bekend is als Michailtemoerovitsj (alfabet of schrift) heeft zich verspreid over de hele wereld (vooral onder de bewoners van Soechoemi). Sommigen kennen slechts een letter ervan, anderen twee of drie, maar niemand kent het meer helemaal.

En dit boek is een poging om te herinneren, te onderzoeken en deze alfabetisering te herschikken ...

En dus ga ik aan de slag met dit boek en tover ik me om tot schrijver. Ik beschrijf de gebeurtenissen en de dingen zoals ik me ze herinner en bij veel mensen heb gecheckt. Of ik beschrijf ze zoals deze talrijke mensen ze zich hebben herinnerd: de persoon zelf, zijn reizen en avonturen, zijn vrienden, zijn stad. In het algemeen geldt voor ons, mensen, dat alles gebeurt zoals we het ons herinneren, en niet zoals het in de werkelijkheid was.

En daarom verzoek ik u nederig om alleen te lezen wat in dit boek geschreven is in plaats van wat hierin niet geschreven is.

Ik weet dat er een dergelijke methode van lezen bestaat: dat je leest wat er juist niet is geschreven, niet is geschreven, maar wel is

bedoeld. Soms door de auteur, soms door de lezer, soms door beiden samen, alsof het een samenzwering is.

In dit boek is niets anders bedoeld dan wat erin geschreven staat.

Ik schrijf elk hoofdstuk zoals het aan mij is verteld. Ze vertelden het me op verschillende manieren, ieder op zijn of haar eigen manier. Immers, onze held zelf hield van verscheidenheid van stijl. Bijvoorbeeld, hij bracht wel eens een toast uit als een gebed, als het 'Onze Vader', en soms in het Soechoemse dialect. Alles hing af van de sfeer van het moment - zowel van hem zelf als van zijn vrienden.

Nergens noem ik de namen van de auteurs van de herinneringen. Al is het maar omdat dit boek anders nog dikker zou worden. En ik wil dat dit boek aangenaam overkomt, net als de geur van de zee, licht als een gezellige tafel, of als belletjes in de champagne, of een grap verteld door Michail Temoerovitsj, veelkleurig als een zomerstrand, zoals vogelgezang, of zoals de opwinding die wordt veroorzaakt door de lach van een mooie vrouw ...

Ik weet niet wat u ervan vindt: is het een vrouwenboek geworden of een handleiding voor het uitbrengen van toosten, of een religieus boek, of gewoon een boek met herinneringen? Van alles een beetje of ... of ... we zullen het zien.

Het belangrijkste is om het licht van vervlogen tijden niet te verliezen.

En dat de tekst niet te diep naar beneden wordt getrokken.

En dat we voorbij alle onderwaterriffen zullen gaan.

En dat we niet in ondiepte vast zullen lopen.

En dat een gunstige meewind ons altijd zal helpen.

En laat, o Heer, ons schip zeven voeten onder de kiel hebben, voor de hele reis.

Ik kan nu al zeggen dat sommige verhalen wel kort zullen zijn, heel kort net als een Japans gedicht. Hoe heet het, een haiku, of een Hoku, tanku of tonku? Ik ben vergeten hoe het genoemd wordt. Ik heb ook geen tijd om het in een woordenboek te gaan opzoeken. Hoeveel regels hebben deze gedichten - vier of zes? Ik kan het me niet herinneren ... misschien drie?

Maar dan, kleine hoofdstukken hebben toch ook het recht om te

bestaan. Zoals hij gewoonlijk zei: Ook het kleine telt, baba¹.

Bij onfatsoenlijke passages moeten we een beslissing nemen, zoals Salomo de Wijze dat deed: U dient mij te vergeven dat het boek niet goed genoeg is geworden, en ik zal u dezelfde zonde vergeven, want dit boek is van ons samen, ons gezamenlijke boek. Inderdaad, het lot van een boek is grotendeels afhankelijk niet alleen van de manier waarop het is geschreven, maar niet minder van de manier waarop het wordt gelezen.

Wij zijn co-auteurs.

En we zijn er gezamenlijk verantwoordelijk voor.

Het boek zal de plaats van onze ontmoeting worden.

En we zijn nu in gesprek met elkaar.

Soms zullen we praten alsof we elkaar net, bij toeval, hebben ontmoet, tijdens het reizen met de trein, en elkaar vertellen over de meest uiteenlopende gebeurtenissen - zowel in ons eigen leven als in dat van andere mensen. Hoe fijn met de trein! Het lichte geklop van de treinwielen, door het raam zie je een stad plaatsmaken voor het platteland, het platteland voor een stad, een dag voor een nacht, en wij hebben nog een lange, lange reis voor ons. We krijgen elke ochtend een kopje thee en een koekje. We drinken thee en praten en praten en praten. Onderwijl gluren wij door het raam in de huizen langs het spoor, bekijken we de mensen daarin. We kunnen hen zien, maar zij kunnen ons niet zien. Zij zien alleen de trein. En we voelen ons zelfs op een of andere manier in verlegenheid gebracht dat ze ons niet kunnen zien, terwijl wij wel in hun ramen kunnen gluren. Maar wat kun je anders doen. Dat is wat treinen zijn.

Maar soms spreken we alsof we met de auto op reis zijn. Een stad maakt plaats voor het platteland, het platteland voor een stad, een dag voor een nacht. Er is een lange, lange weg te gaan. Wij kunnen op straat voorbijgangers zien, en zij kunnen ons ook zien. Ze kunnen ons en ook onze auto zien. Wat zijn auto's toch mooi! We voelen ons niet in verlegenheid gebracht: wij kunnen de mensen zien en zij

¹ Baba (Abchazisch) - afhankelijkste vorm van het aanspreken van een jonge man door een oudere.

kunnen ons zien. Dat is wat auto's zijn - een wonder van democratie en gelijkheid.

Soms zullen we praten alsof we elkaar bij toeval op een oceanschip hebben ontmoet, en we vertellen elkaar verhalen. Hoe goed is het om op een schip te varen! We varen, maar het lijkt alsof we op dezelfde plaats blijven, alsof we in een andere tijdsdimensie terechtkomen. Hoe fraai is ons enorme schip! Rondom is alleen maar zee. Nergens zijn steden en dorpen, huizen of mensen ... Een schip is een mysterieuze vorm van vervoer, schijnbaar gemaakt naar ontwerpen van bewoners van andere planeten. Het bestaat wel en tegelijkertijd ook niet. Schepen worden alleen in havens gezien of daar in de buurt. Op zee en op de oceaan is het schip een 'Vliegende Hollander'. Elk schip is een 'Vliegende Hollander'. Een schip is onkenbaar, als iemand die al overleden of nog niet geboren is. Je ziet het niet (als het niet in de haven is, zoals ik zo-even gezegd heb), maar je weet dat het bestaat, laten we zeggen bijvoorbeeld in geografische coördinaten B-177 van de eeuwigheid en oneindigheid ... En je voelt de nabijheid ... Bovendien kun je het altijd voelen, wanneer je maar wilt.

Soms zullen we praten alsof we elkaar in een vliegtuig hebben ontmoet ...

Maar zo is het wel genoeg voor een inleiding!

Voor deze inleiding, die bijna niets zegt ...

Maar nu ter zake! Ons wachten belangrijke gebeurtenissen!

We gaan aftellen:

Zeven!

Zes!

Vijf!

Vier!

Drie!

Twee!

Een!

Daar gaan we!!!

(Ik krijg de indruk dat dit niet vrolijk en moedig genoeg klinkt, niet zo krachtig en zelfverzekerd als het zou moeten zijn, zoals het de